

Projekt

z dnia 16 lutego 2015 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W KRAPKOWICACH**

z dnia 26 lutego 2015 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie
na 2015 r. stanowiącego część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie
Krapkowice na lata 2011-2015**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 594 ze zm.) Rada Miejska w Krapkowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się program przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Krapkowice na rok 2015, stanowiący część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krapkowice na lata 2011-2015 - jako załącznik Nr 1 niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krapkowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Krapkowicach.

Burmistrz Krapkowic
Andrzej Kasiura

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Krapkowicach
z dnia 26 lutego 2015 r.

Gminny Program Przeciwdziałania

Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie do realizacji w 2015 roku stanowiący część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krapkowice na lata 2011-2015

I. Wprowadzenie

1. Informacje ogólne

Przemoc jest często zjawiskiem wieloprotymowym. Towarzyszą jej alkohol, zaniedbanie, kłopoty materialne, zdrowotne i inne, co wymaga zaangażowania specjalistów z różnych dziedzin. Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania pomocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U.180, poz. 1493 ze zmianami.)

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Program wyznacza główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu skutecznego reagowania na ten problem. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Krapkowice wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które nakładają na Gminę obowiązek opracowania i realizowania Programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

Prawidłowa realizacja zadań wynikających z Programu, ma przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie, rozwoju oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie oraz profesjonalizacji przedstawicieli i służb zaangażowanych zawodowo w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- a. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz.1356 ze zmianami)
- b. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami)
- c. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 ze zmianami)

Program jest skorelowany z następującymi Programami

- a. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- b. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- c. Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii

3. Pojęcie przemocy w rodzinie - informacje ogólne

Formy przemocy

Przemoc w rodzinie – to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiego lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych. Działania te naruszają prawa i dobra osobiste członków rodziny oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących.

Przemoc w rodzinie naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym także osobiste normy związane z życiem seksualnym.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

a. **przemoc fizyczna** – to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenie nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień,

b. **przemoc psychiczna** – to umyślne działania powodujące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju i funkcjonowania, w tym zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,

c. **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,

d. **przemoc ekonomiczna** - to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy,

e. **zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i/lub emocjonalnych.

4. **Konsekwencje stosowania przemocy**

Doświadczenie przemocy domowej odbija się negatywnie na wszystkich uczestnikach rodzinnego dramatu, zarówno dorosłych jak i dzieciach. U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy emocjonalne. Do najczęściej spotykanych objawów, które są skutkiem przemocy zaliczamy: obrażenia ciała, wzrost częstości zachorowań spowodowanych długotrwałym stresem (bóle głowy, żołądka), przygnębienie, depresja, niepewność, kompleks niższości, zmienność decyzji, poczucie zagrożenia, problemy ze snem, zaburzenia odżywiania, spożywanie środków psychoaktywnych, popadanie w nałogi, myśli i próby samobójcze.

Osoby, które doświadczyły przemocy w dzieciństwie, mogą mieć poważne trudności w relacjach z innymi. Nierzadko zdarza się, że odtwarzają w dorosłym życiu relacje, których doświadczyły na sobie – zawierając związki, w których będą funkcjonowały w roli ofiary lub sprawcy.

Przemoc domowa odbiera poczucie bezpieczeństwa, a niezwalczana przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i specjaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

II. **Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Krapkowice**

Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Jednocześnie stwierdzić należy wzrost interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury "Niebieska Karta". Coraz więcej osób korzysta także z konsultacji – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników oraz z oferty działającego na terenie Gminy Krapkowice Punktu Konsultacyjnego.

Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki opracowane na podstawie danych pomocy społecznej, policji, GKRPA, Punktu Konsultacyjnego oraz Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 1. *Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach*

Lata	2012	2013	2014
Ogółem liczba rodzin	781	810	807
W tym: rodziny dotknięte	7	12	14

przemocą w rodzinie			
Ilość osób w rodzinie	20	37	55

Źródło : *Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach*

Z zebranych danych wynika, że coraz więcej osób dotkniętych przemocą przyznaje iż w rodzinie istnieje przemoc i zgłasza ten fakt do instytucji , gdzie rodziny objęte są kompleksową pomocą, w tym finansową.

Tabela 2. *Konsultacje udzielone w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2010-2014.*

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych	1580	1430	1530	1634	1545
W tym konsultacje dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i sprawców przemocy	162	100	150	160	165

Źródło: *Punkt Konsultacyjny w Krapkowicach*

Liczba konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym pokazuje, że ludzie chętnie korzystają z tej formy pomocy. Obserwuje się wzrost świadomości wśród klientów Punktu, którzy coraz bardziej otwarcie mówią o swoich problemach i są gotowi do podejmowania działań prowadzących do poprawy ich sytuacji życiowej. Porady i konsultacje prowadzone były dla **23** osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Tabela 3. *Pacjenci Poradni Leczenia Uzależnień ul. Jagiellońska Krapkowice (uzależnieni i współuzależnieni) , osoby stosujące przemoc, osoby dotknięte przemocą w rodzinie) Gmina Krapkowice*

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
Osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione	294	219	224	264	266
Sprawcy przemocy	46	34	48	50	42
Osoby dotknięte przemocą	24	3	21	21	34

Źródło: *Poradnia Leczenia Uzależnień ul. Jagiellońska Krapkowice*

Poradnia Leczenia Uzależnień przy ul. Jagiellońskiej w Krapkowicach oferuje osobom uzależnionym oraz współuzależnionym możliwość udziału w terapii w grupach terapeutycznych: 3 grupy podstawowe, 1 pogłębiona, 1 grupa dla osób współuzależnionych. Dla sprawców przemocy Program Korekcyjno-Edukacyjny, dla osób dotkniętych przemocą pomoc psychologiczną i psychiatryczną i terapeutyczną.

Tabela 4. *Przemoc w rodzinie dane (w skali powiatu) Komendy Powiatowej Policji w Krapkowicach*

Lata	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem:	197	293	232	210	181	248	247
w tym: kobiet	163	141	154	135	131	163	145
w tym: mężczyźni	5	8	20	27	23	30	24

Nieletni	29	144	58	48	27	55	78
----------	----	-----	----	----	----	----	----

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krapkowicach

Jak wynika z tabeli najbardziej pokrzywdzone przemocą w rodzinie są kobiety a następnie dzieci. Liczba osób dotkniętych przemocą kształtuje się na poziomie ubiegłego roku.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela 5. Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez poszczególne instytucje

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	Niebieskie Karty 2012	Niebieskie Karty 2013	Niebieskie Karty 2014
Pomoc społeczna	11	12	17
Policja	62	73	55
GKRPA	12	12	8
Ochrona zdrowia	1	0	3
Oświata	0	0	3
Ogółem	86	97	86
Ogółem rodzin	67	86	74

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Przedstawione powyżej zestawienia pokazują, iż w 2014 roku procedura została głównie wszczęta przez przedstawicieli policji oraz przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i GKRPA w Krapkowicach.

Tabela 6. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

	Procedura Niebieskiej Karty 2014
Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 kk	3
Liczba zawiadomień złożonych do sądu rodzinnego z powodu zaniedbań	12

opiekuńczo-wychowawczych	
Liczba wniosków złożonych do GKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe	19
Liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	33
Powołanie grup roboczych	72

Źródło : *Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*

III. Zasady działania Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowaniu przemocy i jej negatywnym następstwom,
2. jawności działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
3. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

IV. Cele Programu, obszary, rodzaje działań, wskaźniki oraz realizatorzy zadań

Program oparty jest na wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, który wyznacza cztery priorytetowe obszary do realizacji:

- a. profilaktyka i edukacja społeczna,
- b. ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- c. oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- d. podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele programu:

- a. zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b. zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- c. zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- d. podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

OBSZAR 1 : PROFILAKTYKA I EDUKACJA SPOŁECZNA

Kierunki działań:

zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy wobec przemocy w rodzinie ,

podniesienie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy domowej,

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Informowanie mieszkańców o instytucjach	Informacje prasowe; Kolportaż plakatów i ulotek	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie

	<p>działających na terenie Gminy Krapkowice zajmujących się problematyką przemocy (upowszechnianie baz danych o placówkach udzielających wsparcia), Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy poprzez edukację środowiska lokalnego</p> <p>Rozpowszechnianie wiedzy w rodzinach na temat stosowania przemocy</p>	<p>Artykuły w gazecie lokalnej Informacje na stronie internetowej OPS</p> <p>Spotkania społeczności lokalnej z przedstawicielami oświaty, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej na temat zjawiska przemocy i procedury „Niebieskiej Karty”</p> <p>Udostępnianie zbiorów bibliotecznych i czasopism zgromadzonych w Ośrodku Pomocy Społecznej, Punkcie Konsultacyjno Terapeutycznym</p>	<p>przedstawiciele policji, członkowie Z.I, członkowie GKRPA członkowie grup roboczych</p> <p>Pracownicy OPS Członkowie GKRPA</p>
2. 3.	<p>Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem</p> <p>Organizowanie lub współorganizowanie działań służących wzmocnieniu więzi w rodzinach, prowadzenie poradnictwa dla rodzin zagrożonych przemocą</p>	<p>prowadzenie zajęć wychowawczych, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nie agresywnym programy profilaktyczne</p> <p>pikniki rodzinne, festyny, zawody sportowe Kampanie profilaktyczne Pogadanki w szkołach podczas spotkań z rodzicami, Poradnictwo w ramach dyżuru podczas Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw,</p>	<p>placówki oświatowe, świetlice środowiskowe</p> <p>Szkoły podstawowe i gimnazjalne, świetlice środowiskowe, GKRPA w Krapkowicach Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja</p>

Wskaźniki:

- liczba spotkań organizowanych dla mieszkańców gminy,
- liczba informacji prasowych,
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa,
- liczba placówek prowadzących poradnictwo.

OBSZAR 2: OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

Kierunki działań:

zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie, poprawa jakości systemu działań pomocowych, doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie, osoby zajmujące się problemem przemocy.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
-----	---------	-----------	----------------------------

1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu	poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne, praca socjalna, interwencja kryzysowa, realizacja procedury „Niebieskiej Karty”	OPS, policja, służba zdrowia, punkt konsultacyjny, sądy, prokuratura, pedagodzy szkolni, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie, grupy robocze, GKRPA, Stowarzyszenie Trzeźwościowo-Turystyczne
2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	odseparowanie sprawcy od ofiary, zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną kierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie, kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk,	policja, sądy, prokuratura Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w rodzinie, Kuratorzy sądowi
3.	Udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania lub pobytu	udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą, udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom-ofiarom przemocy, pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą, kierowanie do mieszkań chronionych, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,	OPS, policja, sądy, prokuratura Zespół Interdyscyplinarny Centrum Pomocy Rodzinie przy Starostwie Powiatowym w Krapkowicach,
4.	Udzielanie wsparcia i poradnictwo dla ofiar przemocy domowej	Konsultacje , poradnictwo socjalne, prawne, Pomoc psychologiczna i psychiatryczna	Punkt Konsultacyjny, GKRPA Poradnia Zdrowia Psychicznego Poradnia Leczenia Uzależnień OPS Krapkowice
5.	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Odebranie dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, (zgodnie z procedurą postępowania na podst. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r.).	Pracownicy socjalni, policja, pracownicy służby zdrowia wykonujący zawód medyczny,

--	--	--	--

Wskaźniki:

- liczba rodzin/ osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba utworzonych grup roboczych,
- liczba osób / rodzin kierowanych do OIK, SOW, mieszkań chronionych,
- liczba wniosków kierowanych do Sądu,
- liczba zawiadomień kierowanych do prokuratury,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia w związku z przemocą w rodzinie,
- liczba zakończonych procedur NIEBIESKIE KARTY z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.

OBSZAR 3: ODDZIAŁYWANIA NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC W RODZINIE

Kierunki działań:

interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie, realizowanie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Adresaci: sprawcy przemocy

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Oddziaływania zmierzające do zaprzestania przemocy w rodzinie, dążenie do uświadomienia sprawcy konsekwencji stosowania przemocy,	Kierowanie przez ZI oraz grupy robocze do udziału w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym dla Sprawców Przemocy Motywowanie sprawców przemocy do zmiany zachowań, wskazywanie pozytywnych wzorców do naśladowania, informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, procedura Niebieskie Karty, Kierowanie spraw do Sądu i Prokuratury, współpraca w tym zakresie z kuratorami sądowymi,	Poradnia Leczenia Uzależnień ul. Jagiellońska w Krapkowicach, PCPR, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Krapkowicach, ul. Szkolna, ZI, grupy robocze, policja, we współpracy z Sądem i Prokuraturą,

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych formularzy Niebieskich Kart – A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba zakończonych spraw w wyniku ustania przemocy w rodzinie,
- liczba wszczętych postępowań na wniosek ZI,
- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków o wgląd w sytuację dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą domową,

· liczba informacji przekazanych do Sądu w zakresie zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

OBSZAR 4: PODNOSZENIE KOMPETNCJI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Kierunki działań:

wzmacnianie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Adresaci: przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Doskonalenie kadr zajmujących się problemem przemocy w rodzinie	Szkolenia, konferencje, konsultacje dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	OPS Krapkowice GKRPA w Krapkowicach

Wskaźniki:

- liczba szkoleń, konferencji,
- liczba przeszkolonych osób,

Przewidywane efekty realizacji programu.

- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
- Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.

V. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- Oświaty,
- Ochrony zdrowia,
- Organizacji pozarządowych

Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia,

w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

- Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,

- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,

- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.

- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,

- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,

- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,

- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,

- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,

- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,

· dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań

W ramach zespołu interdyscyplinarnego realizowane mogą być także:

- Tworzenie lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych m. in. z zakresu przemocy domowej , problemów uzależnień, trudności wychowawczych.
- Inicjowanie badań, diagnoz w tym wspólnego diagnozowania osób indywidualnych i środowiska, którego problem dotyczy oraz ekspertyz wspierających prace Zespołu interdyscyplinarnego w danym obszarze.

VI . Postanowienia końcowe

1. Realizację zadań wynikających z programu koordynuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach.

Finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ujęte jest w preliminarzu wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uzasadnienie

Do Projektu Uchwały Nr 2 Rady Miejskiej w Krapkowicach z dnia _____ w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na 2015r. stanowiącego część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krapkowice na lata 2011-2015

Uchwałę podejmuje się na podstawie przepisów przytoczonych w jej wstępie w celu realizowania przez gminę w ramach uchwalonego programu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie.